

Jasmina začenja varčevati za novorojenčka

Shutterstock

Bralka Jasmina bi rada varčevala za svojega novorojenčka, toda tako kot veliko novepečenih staršev se srečuje z vprašanjem, kje in kako; kaj ji v tem hipu svetujejo finančni strokovnjaki?

Pred kratkim sem postala mamica in sprašujem se, kako naj varčujem za svojega otroka. Razmišljala sem o mesečnem znesku od 50 do sto evrov, ki bi ga nalagala do otrokovega 18. leta. Nato bi se v družini skupaj pogovorili, za kaj bo porabil privarčevani denar. Prosim za nasvet finančnih strokovnjakov, se je na nas obrnila bralka Jasmina.

»Za otroke je priporočljivo začeti varčevati čim prej. Najbolje je, da že pri načrtovanju družine, najpozneje pa ob otrokovem rojstvu,« poudari Katja Majerle, osebna finančna svetovalka iz Individe in dodaja, da so otroci sicer naše največje bogastvo, a je njihovo odraščanje za starše eden izmed največjih finančnih zalogajev. Povprečna družina ima zdaj z otrokom že od rojstva toliko stroškov, da je treba narediti načrt in mu dolgoročno tudi slediti.

Zadnja leta se vse bolj nagibamo k »ameriške-mu« sistemu varčevanja za šolanje in druge potrebe. In zakaj še varčevati za otroka? »Za lažji vstop v samostojno življenje. Kaj pa vem, za kaj bo denar potreboval, a vem, da ga bo potreboval. Toliko je stvari, ki si jih mladi želijo,« razmišlja osebni finančni svetovalec Samo Lubej iz Finančnega centra.

Osebni finančni svetovalec Luka Bobnar iz Dornosa meni, da je privarčevani denar vedno koristen - ne glede na to, za kaj ga otrok na koncu porabi: »Za povprečno družino šolanje na srečo še ne pomeni velikega stroška, je pa popolnoma jasno, da

»Bolje, da starši varčujejo na svoje kot otrokovo ime, saj jim tako ob vsaki spremembi naložbe ni treba dobiti dovoljenja centra za socialno delo,« pojasnjuje Luka Bobnar.

ga s časom bo. Potrebe po kapitalu se bodo ob polnoletnosti zagotovo pojavile. Če ne bo treba plačati za šolanje, pa bo otrok denar lahko porabil za druge stvari in bo popotnica za samostojnost ali pomoč pri osamosvojitvi. Seveda ni nujno, da mora denar porabiti ob 18. letu starosti, bistvo je, da denar je privarčevan in da lahko z njim razpolaga.«

Kolikšen znesek naj starši izberejo? Majerletova predlaga, da izhajamo iz cilja, in ne iz mesečnega zneska, saj si bomo tako lažje predstavljali svoj končni cilj: »Pri določanju cilja je treba preveriti tudi želje varčevalcev, staršev, starih staršev in drugih, kot so: potreba po likvidnosti, prilagodljivosti, pričakovani donosi, želja po garanciji ter davčni učinek. Vsaka od teh določa varčevanje, ki je primerno za posameznika in doseganje njegovega cilja.«

Kaj izbrati?

Kaj konkretno torej finančni strokovnjaki predlagajo mamici Jasmini? »Ker so otroci privlačna skupina za različne ustanove, saj so vsa z njimi povezana varčevanja zelo čustvena, je na trgu mnogo različnih možnosti za varčevanje za otroke. Starši se lahko odločajo med varčevanjem na banki, prek plemenitih kovin, vzajemnih skladov, investicijskih zavarovanj in drugih produktov. Različni produkti ponujajo tudi različne socialne in davčne obravnave,« razloži Majerletova. Nobena oblika varčevanja ni optimalna, zato je treba pretehtati prednosti in slabosti. Majerletova raz-

mišlja predvsem o ročnosti varčevanja in primernih produktih: »Vedno predlagamo, da se proučijo potrebe, okoliščine in možnosti in potem se na podlagi teh dejstev poiščejo rešitve, ki so glede na vse omejitve - davek, prispevki, stroški, odnos do tveganja, osebne želje in podobno - najustreznejše. Če gre za kratkoročno varčevanje, je možna izbira varčevanje v gotovini in v tako imenovanem prašičku, kjer država ne more nadzorovati prihrankov tako kot na banki prek varčevalnih načrtov. Za srednjeročna varčevanja so zanimivi produkti, ki ponujajo možnost večjih donosov, izkoriščanje metode povprečnega stroška ali pa tudi garancije, če posameznik ni naklonjen tveganju. Tu je že pomembno upoštevati tudi vpliv na socialne transferje. Za dolgoročno varčevanje priporočamo produkte z višjo pričakovano donosnostjo in nihajnostjo ter ugodno davčno obravnavo. To so med drugim tudi investicijska zavarovanja, ki so zaradi trenutne davčne zakonodaje in vpliva na socialne transferje najbolj zanimiva.«

Samo Lubej mamici konkretno predlaga naslednje: »Primerni naložbeni produkti so vzajemni skladi in nekatere oblike zavarovanj. Ker gre za 18-letno varčevanje, trenutno stanje sploh ni pomembno, saj bomo v tem obdobju doživeli od tri do pet resnih korekcij in gospodarskih zastojev. Po naložbeni teoriji se pričakuje najboljši rezultat, če varčevanje začnemo z bolj tveganimi naložbami - delnicami, tudi skladi zasebnega naložbenega kapitala (Private Equity) - in proti izteku zbrana sredstva premikamo v bolj umirjene oziroma konservativne naložbe, kot so obveznice, denarni skladi ali depoziti.« Iz mešanih, delniških skladov in skladov zasebnega naložbenega kapitala bi bilo po naložbeni teoriji proti koncu varčevanja sredstva treba prenašati v bolj varne naložbe. Vsekakor je treba opozoriti na večje tveganje pri delniških naložbah v primerjavi z varno naložbo v banki.

Na začetku lahko več tvegate

»Pred mamico je dolga doba varčevanja, kar ji omogoča zbrati lepo vsoto ob otrokovi osamosvojitvi. Pri mesečnem znesku sto evrov bi lahko privarčevala med 25 in 35 tisoč evri, medtem ko bi pri mesečnem znesku 50 evrov imela med 12 in 17 tisoč evri,« na hitro privarčevani znesek oceni osebni finančni svetovalec Blaž Kandrič iz BTP Indegre. Pa si pogledjmo, kako doseči takšno vsoto. Kandrič predvideva, da bodo nehali varčevati pri dopolnjenem 18. letu in takrat dvignili privarčevani znesek. Predvidena so tudi redna mesečna vplačila ne glede na morebitno izgubo zaposlitve ali druge okoliščine. Dolgoročna doba varčevanja in

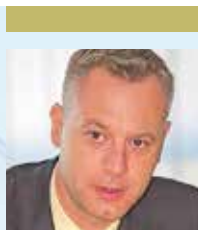
konstantna mesečna vplačila omogočajo sprejeti večje tveganje, ki pa se mora proti koncu obdobja zmanjševati. Kandrič svetuje, da je začetni naložbeni portfelj sestavljen iz 20 odstotkov manj in 80 odstotkov bolj tveganih naložb. »Proti koncu varčevanja predlagam, da manj tvegane naložbe dosežejo od 80 do 90 odstotkov portfelja. Na začetku se bo zaradi majhnih zneskov težje držati predlaganih uteži. Zaradi višine mesečnih zneskov so najprimernejše naložbe v vzajemne sklade, ki omogočajo tudi manjša vplačila. Na začetku predlagam, da se 20 odstotkov mesečnih naložb razdeli na 10 odstotkov v vzajemni sklad denarnega trga in 10 odstotkov v obvezniški vzajemni sklad. Z večanjem uteži manj tveganih naložb predlagam še oblikovanje bančnih depozitov, ki v Sloveniji še vedno zagotavljajo sorazmerno velik donos glede na sprejeto tveganje. Na začetku naj se Jasminin portfelj izpostavi večjemu tveganju z naložbo v delniške trge; s tem se poveča pričakovana donosnost portfelja. Na začetku naj 40 odstotkov pomeni globalni delniški vzajemni sklad. Preostalih 40 odstotkov pa naj se enakomerno porazdeli med vzajemna sklada, ki vlagata v države v razvoju in v obrobne države. S predlaganim lahko Jasmina doseže primerno razpršitev med različnimi naložbenimi razredi in geografskimi regijami ter s tem zmanjša tveganje celotnega portfelja,« svetuje Blaž Kandrič.

Luka Bobnar prav tako meni, da so za dobo 15 let in več nedvomno najbolj primerne bolj tvegane naložbe. »Predvsem delnice oziroma delniški skladi trgov v nastajanju in razvoju ter sektorske naložbe, kot je energetika, biotehnologija in podobne. Tudi surovine (s čimer pa ne mislim samo nakupa zlata), ki naj zajemajo od 10 do 15 odstotkov portfelja, so primerna dopolnitev portfelja. V obdobju 15 let bodo delniški trgi skoraj zagotovo višje, kot so danes,« je prepričan Bobnar.

Večina svetovalcev se je osredotočila le na vlaganje, a Bobnar opozori še na zavarovanje: »Ker gre za novorojenca, je najpomembnejše, da se poskrbi za finančno varnost otroka v primeru smrti enega ali obeh staršev. Nekakšna oblika tako imenovanega riziko zavarovanja za smrt - torej samo zavarovanje za smrt, brez varčevanja v tem produktu - je po mojem mnenju najpomembnejši prvi korak, ki bi ga morali narediti vsi starši. Taka oblika zavarovanja je tudi cenovno zelo ugodna, tako da se poleg tega lahko tudi mesečno varčuje.«

Raje na svoje ime

Ob tem pomislite tudi na to, ali boste varčevali na svoje ime ali na ime otroka. »S sklenitvijo varčevanja v imenu staršev se bo družina izognila po-

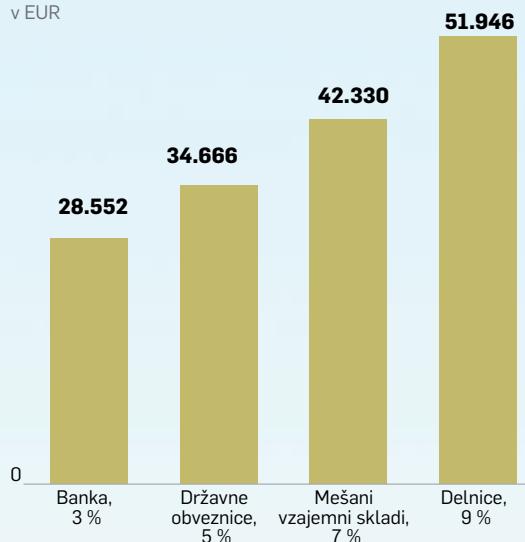
»Za Jasmininega novorojenčka so primerni vzajemni skladi in nekatere oblike zavarovanj,« pravi Samo Lubej.

»Povprečna družina ima zdaj z otrokom že od rojstva toliko stroškov, da je treba narediti načrt in mu dolgoročno tudi slediti,« opozarja Katja Majerle.

PRIČAKOVANI PRIVARČEVANJI NOMINALNI ZNESEK V RAZLIČNIH NALOŽBAH OB 18-LETNEM VARČEVANJU PO 100 EVROV NA MESEC

v EUR

Vir: Lastni izračun; op.: upoštevana so možne donosnosti različnih naložb glede na njihove zgodovinske donosnosti, pri čemer pa ni zagotovila, da se bodo te donosnosti dejansko uresničile tudi v prihodnje.

stopku centra za socialno delo (CSD). Če je naložba namreč sklenjena na otrokovo ime, bosta morala starša ob vsaki spremembi naložbe dobiti dovoljenje CSD. Postopek in nabor potrebne dokumentacije za vložitev zahteve sicer ni tako zahteven, največja težava pa je čas, saj lahko preteče mesec ali več, če je treba dokumentacijo dopolniti, da od centra dobite odgovor, v tem času pa lahko naložba izgubi že precej vrednosti. Poleg tega vložitev prošnje stane do 20 evrov,« opozarja Luka Bobnar. Tudi Lubej pravi, da je bolje skleniti varčevanje na ime staršev, da bi se izognili težavam v zvezi s tem, kdo lahko razpolaga z denarjem, in zaradi preprostejšega sklepanja in izvajanja. »Z davčnega vidika pa je vseeno, ali je sklenitelj otrok ali starši,« še doda.

Pri varčevanju pa ne smete spregledati še nečesa: »Veliko staršev se zadnje čase pritožuje nad povišanjem prispevka za vrtec oziroma znižanjem otroških doklad zaradi varčevanja na banki ali v vzajemnih skladih za otroka,« opozarja Katja Majerle. Ne pozabite tudi na to, da je pri dolgoročnem varčevanju vpliv inflacije kar precejšen. Zato pri svojih ciljih in izračunih upoštevajte še, da se cene vsako leto v povprečju povzpnejo za dva do tri odstotke. Tako boste z današnjimi 20 tisočaki čez recimo 18 let lahko kupili le še toliko kot danes s slabimi 13 tisočaki.

Kakorkoli, otroci vam bodo za vašo pozornost, da vsak mesec del denarja namenite za njihovo varčevanje, prav gotovo hvaležni.